

Ruimtelijke Ontwikkelingen

Ruimte

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Voorstel aanpak Stikstofproblematiek en
stand van zaken PFAS

datum 29 oktober 2019
bijlage(n)

1. Inleiding

Stikstof (PAS)

Op 29 mei 2019 heeft de hoogste bestuursrechter in Nederland in een serie van uitspraken beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet langer gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten, die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden. Het PAS was ontwikkeld, met als doel de uitstoot van stikstof in deze natuurgebieden te verminderen en tegelijkertijd economische ontwikkeling mogelijk te maken. Op basis van het PAS werd vooruitlopend op toekomstige positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Omdat de beloftes van natuurverbetering, die de overschrijding van de stikstofnorm mogelijk maakten, zelden werden hard gemaakt is een dergelijke toestemming 'vooraf' niet meer toegestaan op basis van de oude rekenmethode.

Veel (bouw)activiteiten kunnen leiden tot stikstofdepositie (depositie is het neerslaan van minerale stoffen en gassen op een vaste ondergrond). Als die activiteiten plaatsvinden in de nabijheid van een Natura 2000-gebied, dan dient te worden aangetoond dat er geen (d.w.z. minder dan 0,00 mol/ha/j) significante stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitat mag plaatsvinden. Sinds half september is hiervoor een nieuwe rekenmodule voor beschikbaar: de AERIUS-calculator. Als uit de berekening blijkt dat er wel stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied plaatsvindt, dan moeten er maatregelen worden getroffen om de stikstofdepositie alsnog naar het vereiste niveau terug te brengen. Anders kan het project geen doorgang vinden. Op grond van de recente rechterlijke uitspraken mag daarbij alleen rekening worden gehouden met maatregelen waarvan het effect wetenschappelijk vaststaat en waarvan het voldoende zeker is dat ze worden gerealiseerd.

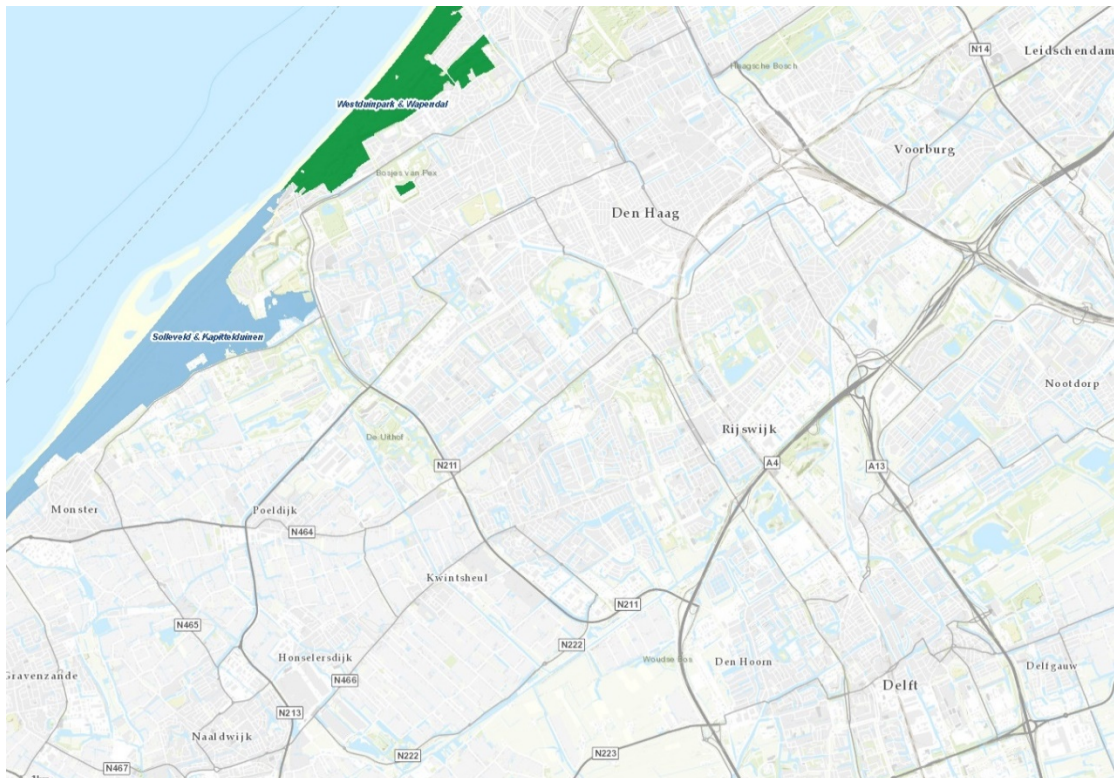
De gevolgen van de uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak zijn verstrekkend. Naar schatting worden 18.000 projecten in Nederland door deze uitspraken geraakt en liggen vele projecten stil. Tegelijkertijd wordt op Rijks- en provinciaal niveau gewerkt aan verschillende oplossingen. Deze zullen de komende tijd worden gepresenteerd. Merkbaar is dat de verschillende betrokken instanties en adviesbureaus niet meteen kunnen schakelen vanwege capaciteit en turbulente ontwikkelingen. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Deze raadsinformatiebrief is daarom een momentopname.

Situatie in Rijswijk (stikstof)

Rijswijk ligt op een afstand van 6 tot 10 km van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (zie afbeelding volgende pagina). Voor veel bouwprojecten in Rijswijk - met name de grotere - valt niet

op voorhand uit te sluiten dat ze leiden tot significante stikstofdepositie in deze gebieden. Voor een aantal bouwplannen is daarom bij de behandeling van de aanvraag omgevingsvergunning om een voortoets (met o.a. AERIUS-berekening) gevraagd. Als de initiatiefnemers daarmee aantonen dat het bouwplan geen significante effecten heeft op de stikstofgevoelige habitat in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, dan kan de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen worden verleend. Voor infrastructurele projecten geldt een vergelijkbare aanpak.

Als er wel sprake is van significante effecten, dan 'haakt' de activiteit Natuur 'aan' en is een verklaring van geen bedenkingen nodig van Gedeputeerde Staten. In dat geval loopt een bouwplan naar verwachting vertraging op. Er dient dan een passende beoordeling in de zin van de Wet natuurbescherming te worden opgesteld. Dit is een lastige en lange weg.

Kaartje Natura 2000 gebieden in de omgeving

PFAS

PFAS is een verzamelnaam (stofgroep) en de afkorting staat voor Poly- en perfluoralkylstoffen. Het is een stof die in Nederland op verschillende plekken in de bodem en waterbodem is aangetroffen. Enkele stoffen uit de stofgroep PFAS, met name GenX, PFOA en PFOS, vormen voor de gezondheid van de mens en milieu risico's.

Tot voor kort waren er geen landelijke vastgestelde bodemnormen voor deze stoffen uit de PFAS-groep. Omdat in de bodemregelgeving een 'voorzorgbeginsel' is opgenomen, wat inhoudt dat "er geen grond en/of baggerspecie mag worden verzet waarin een niet-genormeerde verontreinigende stof is gedetecteerd totdat er lokaal beleid is opgesteld dat hiervoor ruimte biedt", ontstond er stagnatie bij grond-, weg- en waterbouw. De landelijke overheid heeft getracht de stagnatie weg te nemen door een tijdelijk handelingskader op te stellen. In het handelingskader zijn de werkwijze en voorlopige normen opgenomen voor het toepassen van PFAS houdende grond en bagger. De problemen rond PFAS zijn hiermee echter niet geheel opgelost. In sommige situaties zijn de normen te streng opgesteld; er zijn problemen rond de afzet van PFAS-houdende grond en bagger. Daarvoor werkt het Rijk momenteel aan definitieve kaders. Op lokaal niveau kunnen gemeenten gemotiveerd afwijken van de landelijke norm.

Situatie in Rijswijk (PFAS)

Omdat de stof PFAS niet is opgenomen in de bodemkwaliteitskaarten wordt in samenwerking met de ODH en de aangesloten gemeenten gewerkt aan het aanvullen van de bodemkwaliteitskaarten. Tot

de vaststelling van de aanvullende kaart moet bij grondverzet de bodem onderzocht worden op PFAS.

Uit de bodemanalyses die tot nu toe zijn uitgevoerd in Rijswijk is er geen overschrijding van de vastgestelde norm aangetroffen, waardoor grondverzet binnen de gemeente kan plaatsvinden. Vertraging binnen Rijswijkse projecten kan desondanks ontstaan omdat er door de PFAS-problematiek wachtlijsten zijn bij laboratoria voor beoordeling van bodemonsters.

Zodra er aanvullende informatie beschikbaar is over het PFAS-dossier wordt u nader geïnformeerd.

2. Kern informatie stikstof

Het college heeft ten aanzien van stikstof vooralsnog besloten voor de korte termijn en in afwachting van verdere landelijke ontwikkelingen om:

- voor lopende aanvragen voor bouwplannen en andersoortige projecten (o.a. infrastructureel), die mogelijk tot stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitat in Natura 2000-gebieden leiden, aan de initiatiefnemer een voortoets te vragen;
- voor kleinschalige bouw- en verbouwwerkzaamheden (zoals dakkapellen) waarvoor geen significante stikstofeffecten te verwachten zijn, omdat deze niet tot een aanzienlijke toename van het verkeersaanbod of verwarming leiden, geen voortoetsen te vragen en deze indien van toepassing te vergunnen.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject stikstof

We vragen bij grote projecten een voortoets en als daaruit blijkt dat er geen stikstof depositie plaats vindt, dan verlenen we de omgevingsvergunning zoals reeds bij de Benedictus locatie is gebeurd. Voor diverse andere lopende projecten, waaronder Huis van de Stad en Sportcomplex Burgemeester Elsenlaan, zijn of worden momenteel eveneens dergelijke berekeningen uitgevoerd om te bezien of deze projecten vergunbaar zijn. Ook voor infrastructurele en andersoortige projecten zullen AERIUS-berekeningen in gang worden gezet in het kader van de voortoets.

Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat het beleidsveld rondom de aanpak van de stikstofproblematiek voortdurend in beweging is en het maatschappelijk debat rondom dit thema nog volop plaatsvindt, zoals u ongetwijfeld bijna dagelijks in de nieuwsberichten kunt lezen. Wij zullen u, indien daar aanleiding toe is, nader informeren.

Ons doel is en blijft om, met respect voor natuur en regelgeving, woningen te bouwen voor de Rijswijkers, de benodigde herstructurering in In de Bogaard en Plaspoelpolder niet te vertragen, en particuliere initiatieven die een waardevolle bijdrage leveren aan de stad niet te ontmoedigen. In de huidige situatie die van dag tot dag verandert, zal het college volgens die lijn en dat doel handelen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen

Bijlage(n):
Geen